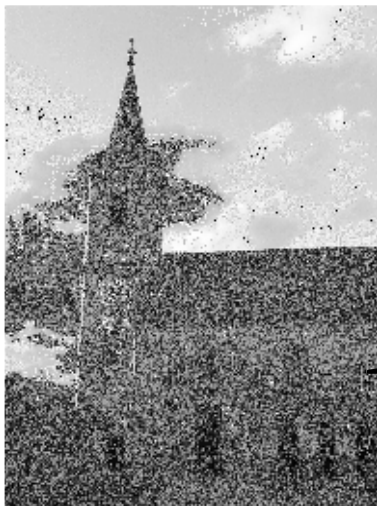




# Hálaadó Harangszó



2007. május 27. AZ ÁCSI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG GYÜLEKEZETI LAPJA

VIII. évf. 2. szám

## “...JÁRJATOK ÚGY, MINT ILLIK ELHIVATÁSOTOKHOZ...”

Olvasandó: Efézus 4, 1-6

Nápolyban van egy ünnep, amelyik megmozgatja az egész várost. Egy vértanú ereklyéjét hordozzák körbe halála napján, és ettől a következő esztendőre jelet várnak. Hatalmas zarándoktömeg vesz részt ezen az ünnepen, és várja a csodát. Ha a vértanú megszáradt vére folyékonnyá válik, akkor áldás lesz a városon. Egy újságíró fogalmazta meg, hogy az ereklyének van egy másik “csodája” is: azon a napon a bűnözők is ott ünnepelnek a többiekkel, és a városban nincs verekedés, rablás, gyilkosság, garázdálkodás. “Azon a napon nincs”, - vagyis a többi napon van. Az esztendő 364 napján át tele a város bűnnel, törnek-zúznak, gyilkolnak. Szép kis keresztyénség lehet ez! Térdre omlani a csoda előtt azon a napon, könnyezve figyelni az Isten jeleit, mámorosan zengeni a zsoltárt, átélni az összetartozás élményét, - azután ezt az egészet sutba vágni! Kiszállni a templompadból, megrázni magunkat, mintha mély álomból ébrednénk, és elfelejteni az álmot, a csodát. Visszatérni az erkölcstelenségbe, megcsalni a másikat, meglopni a felebarátot, bezúzni a kirakatot, rongálni a közterületeken, kíméletlenül leütni, kirabolni, fölrobbantani a másikat. Sorolhatnánk tovább is, de értjük mi így is. Nem a nápolyiakról van szó. Nem csak ott kísért ez a képmutató élet. A mi életünkről is írhatnák. A mi keresztyénségünk is ilyen részekre szakadt. Szép ünnepek, emelkedett pillanatok, megkönnyezett ígék. Életünk egy-egy pontszerű állomása. Olyanok ezek, mint a tengerben az elszórt szigetek. De amíg egyiktől a másikig eljutunk, addig az árban, a habokban lubickolunk. A bűn áradatában.

Ezen a pünkösdön Pál apostol szavai kérnek minket, hogy másként legyen! “Kérlek azért titeket, én, ki fogoly vagyok az Úrban, hogy járjatok úgy, mint illik elhivatásotokhoz, mellyel elhivattatok.”

Pál szavai elgondolkodtatóak. Fogolyként, börtönben ülve is elhivatására figyel, és még onnan, a börtön mélyéről is erkölcsi tekintélye van a keresztyéneket rendes, krisztusi életre inteni. Már ez a tény is mutatja, hogy a “rossz környezet”, a börtönvilág kegyetlenségei nem tántorítják el. Nem húzzák a mélybe, nem rontják el az apostolt. Vagyis az igazán élt keresztyénség erősebb lehet a körülményeknél, erősebb lehet a bűn fertőjénél. Pál ennek tudatában kér és int. “Kérlek azért” -mondja. De miért is kér? Mert a levél korábbi fejezeteiben, az elmondott tanításban már elmondta a nagy titkot, a nagy csodát. Elmondta Isten megváltó akaratát és Krisztus megváltó tettét. Ezeket, mint tényeket közölte a gyülekezet tagjaival, vagyis ezeket Isten már mind megtette értünk. Hát ezért éljetez úgy, ahogy illik az elhivatásotokhoz! Péter apostol pünkösd-i prédikációja mutatja ezt klasszikus formában: először hosszan és részletesen beszél Istennek krisztusban végrehajtott megváltásáról, aztán hozzáteszi: ezért ezt meg ezt cselekedjétek. Ne legyen életetekben következmények nélküli Krisztus munkája! Ha elhittétek és elfogadtátok, amit értetek tett, akkor az látszódjék meg az életetekben! És itt nem magyarázgat túlságosan az apostol, csak ennyit mond: “mint illik”. Az illem ma már sajnos nem mérce, nem meghatározója életünknek, viselkedésünknek. A keresztyén embernek azonban “illemtudónak” kell lennie, vagyis tisztában kell lennie azzal, hogy “mint illik az Úrban”. Mert az Úr a végső mérce. Isten Lelke ezt világosítja meg bennünk, és az ehhez a mércéhez mért életre segít minket.

Mire is kér az Ige? Csupa olyasmit sorol Pál, amelyek a “modern” társadalomban idejétmúlt dolgoknak tűnnek: alázatosság, szelídség, türelem, egymás elhordozása, és mindez szeretetben. Ha ezeket összefoglaljuk, akkor látjuk, hogy az emberi viselkedési szabályok alapkövei. És ez is a pünkösd üzenetéhez tartozik! Isten Szentlelke nemcsak mennyi Atyánkkal köt össze minket, hanem egymással is azokat, akik Krisztuséi. Ez egészen új “együttélést”, új

közösségi formát teremt. Ez és így “illik az Úrban”. Erre azért is fontos odafigyelnünk, mert legtöbbször nem Istenhez fűződő kapcsolatunkban állnak be megpróbáltatások, hanem az emberi kapcsolataink jutnak krízisekbe. Ezek az egyházon belül azért veszélyesek, mert veszélyeztetik a Krisztusról szóló prédikáció hitelességét, a gyülekezetek egységét, és végső soron az anyaszentegyház egységét.

Ezért is ér véget alapigénk a az apostol “egység himnuszával”. A Szentlélek ugyanis az egység Lelke. Három rövid bibliai versben (4-6) hétszer használja az apostol az “egy” szót. A Szentháromság egysége, és a

Szentháromság Istennel való hitbeli egység fogalmazódik meg itt. Egy Atyánk van -vagyis egy háznép tagjai vagyunk mindannyian. Egy Úr van -vagyis egy test tagjai, Krisztus testének tagjai vagyunk mindannyian. És egy Lélek van - aki mindannyiunkra kiad és betölt mindannyiunkat. A Lélek által valósul meg az Istennel és az egymással való egység. Adja az Úr, hogy megvalósuljon most is. Hogy az első pünkösöd csodáját átélhessük mi is: sok nyelv, sok nép, sok ember, egy prédikáció Krisztusról, amit mindenki ért. Egy út legyen hát mindannyiunk előtt: az, ami illik Krisztusban való elhívatusunkhoz. Ámen. **Gerecsei Zsolt lelkipásztor**

## A KONFIRMÁCIÓRÓL

Ebben az esztendőben is odaállnak ifjaink Isten és a gyülekezet elé hogy ”konfirmáljanak”. Megvan ennek a szép szertartásnak a kialakult rendje és hagyományai. Bizonyára a gyülekezeti tagok többsége el tudná mondani, hogy mi és hogyan történik. Most a legfontosabbakat szeretném a régen, és a frissen konfirmáltak számára összefoglalni.

Az első az, amit a szó jelent! Konfirmáció: azt jelenti: megerősítés. A legtöbbször itt arra gondolnak, amit a fiatal, az ember cselekszik: megerősíti, azaz magára vállalja azt a fogadalmat, amit egykor szülei, keresztszülei tettek helyette. Igen, ez is történik a konfirmációban. De a legfontosabb, az első megerősítés nem az emberé, hanem Istené. Hisszük, hogy mint minden más szertartásunkban, ebben is az élő Isten cselekszik az ő Lelke által. Ő az, aki megerősíti hitünket. Lelekipásztor, konfirmandus, család, gyülekezet mind csak a “második” szereplője ennek az alkalomnak. Jó lenne így nézni, így részt venni benne, és így készülni rá!

Miért kell a konfirmációra készülni? Ez egy olyan kérdés, amely a korábbi évszázadokban, sőt talán a régebbi évtizedekben sem merült fel. Református egyházunk életében azonban sajnos az utóbbi években egyre másra hallani. Ha a konfirmáció a hit megerősítésének s megvallásának alkalma, akkor a választ máris tudjuk! Hitvallásunk szerint a hit ugyanis egyszerre ismeret (tudás), és egyszerre szívbeli bizalom is. Bármelyik része hibádzik, nem igaz hit! Ha a tudás része hiányzik, akkor rajongás lesz, ha az Isten iránti személyes bizalom hiányzik, akkor meg száraz tananyag. Úgy igyekeztünk tehát a konfirmációra készülni a fiatalokkal, hogy lehetőleg mindegyik előkerüljön. Persze, tudom, a kettő közül a

“kellemetlenebb” a tudás, illetve a tanulás. Ez azonban - félreértés ne essék - nem egy év alatt sajátítandó el! Sokszor halljuk, hogy “sok a tanulni való!” Igen, sok, ha egy tanév néhány hónapja alatt akarjuk megtanulni. Akkor is sok, ha az egyházkerület által javasolt két éves előkészítőt tartjuk. Ám a konfirmációra való felkészülés jó esetben akár 13-14 évig is eltarthat! A keresztelekor ugyanis fogadalom hangzik el a szülőktől, keresztszülőktől - és a gyülekezettől is a konfirmációra nézve. A konfirmációra készülés tehát a komolyan vett keresztelessel kezdődik. Jó esetben a családból hozzák már a gyerekek a református keresztyénség alapjait, azután óvodában, iskolás korban (lehetőleg első osztályban már) bekapcsolódva a gyülekezeti hitoktatásba és minden egyéb gyermek- és ifjúsági alkalomba, tudni fogják, mit jelent a fogadalom szövege: egyházunknak önálló, élő hitű, áldozatkész tagja lenni. Így kellene készülni a konfirmációra.

Felelősen csak ezek után lehet elvárni és elmondani, hogy egyházunk felnőtt, önálló, úrvacsorázó és áldozatkész tagja lesz valaki. És ez még így is csupán emberi elhatározás - ami természetesen nagyon fontos. De az állandó Isten-jelenlétben élt élet lesz csak biztosítéka és pecsétje a szavaknak. Lelekipásztor, presbitérium, gyülekezet közös szolgálata, hogy a keresztség, hitoktatás és konfirmáció komolyan vételével a családok és a fiatalok is komolyan vegyék Isten elé állásukat. Egyébként hiszem, hogy azok a tizenévesek, akik az élet sok más kérdésében olyan határozottan tudnak nyilatkozni, választani, dönteni, a hit dolgában is képesek tájékozódni, ha tudják, megélték, miről is van szó. Isten áldja meg Lelkével a konfirmáltakat, és a konfirmációra készülőket!

**Gerecsei Zsolt  
lelekipásztor**

## AZ ÁCSI REFORMÁTUS TEMPLOM VÉDELMI FUNKCIÓJA

1606-ban Győr megye pusztai járásához tartozik Ács, mint pusztai hely. Az 1608-ban becikkelyezett bécsi és zsitvatoroki békekötés után következik egy békésebb időszak. Ebben a történelmi helyzetben nyílik lehetőség arra, hogy a Duna jobb partján lévő hajdani települések újra feléledjenek. Ez nem mindenütt sikerül, Ácson azonban igen. Vason is megkísérlik, a hajdani római erőd köveiből

épül – Gyulai Rudolf kifejezését használva – a „vasi vár”, azonban itt tartós megtelepedést kialakítani, azt megtartani nem sikerült. Ács közigazgatási területén a többi Árpád-kori település közül csak Ács települ tartósan újra.

Az ácsi megtelepedés tartóssága minden bizonnyal a református templomdomb védelmének stratégiai adottsága, valamint annak kiépítése folytán lehetett. A békekötések nagyobb háborúk kerülését jelentették, kisebb csatározások – amik egy védtelen falut akár el is pusztíthattak – voltak.

Amikor a templomdomb keleti és északi védőfalát – a bevakolás előtt! – alaposan megtekintettem, úgy láttam, hogy annak építési anyaga és építési technikája a templom faláéval azonos. A kő jelentős részét a hajdani római limes erődeinek (Ad Statuas és Ad Mures) maradványaiból nyerték. A kerítőfalban jelentős mennyiségben beépítettek jól kiégetett római tetőcserép darabokat is. A kötőanyag helyszínen meglocsolt égetett mész, ami így rendkívül erős falat volt képes létrehozni. Így északról és keltről erős fal és magasság védte a dombot.

A legutóbbi teljes külső tatarozás alkalmával lehántották a korábbi vakolatot a templom egész felületéről. Mindent aprólékosan átnéztem. Jelen gondolatmenetünk szempontjából igen jelentősnek látszik, hogy az északkeleti sarok támfala közelében emberfej magasságban egy másfélszer másfél arasznyi nagyságú, bő arasznyi mélységű, fészekszerű mélyedés van a falban. (A tatarozásnál célszerű lett volna kihagyni.) Peremei oldalanként egy lapos tömbből kiképzett kövek, az üreg vakon végződik. Bizonyosnak látszik, hogy a templom vallási funkciójához nincs semmi köze. Ok nélkül meg nem képezték ki! A templom e sarka és a külső védőfal között ezen a részen a legszűkebb a távolság. Kézenfekvő dolog azt feltételezni, hogy ezt a hátranyúló udvarrészt úgy lehetett védeni, hogy egy erős palánkkal elrekesztették, és a falban lévő üreg volt a gerenda végének fészke.

A templom mögötti terület védelmét maga a templom biztosította. Nyugatról védhette azóta már lebontott fal, vagy palánk erősítés. Ha ezt a gondolatmenetet elfogadjuk, akkor könnyen magyarázzuk a templom északi falában nyílt, lépcsővel ellátott ajtó funkcióját. (A lépcsőt a legutóbbi tatarozáskor meggondolatlanul letörték.) Ez az ajtó egybe nyitotta a templom mögötti körülzárt udvarrészt a templommal, ezáltal biztosítva a közös funkciót, a védelmet. Az ajtó nem feltétlenül jelentett csak lelkészi bejáratot. Lehetséges, hogy elsősorban nem is ezt a célt szolgálta, hiszen a parochiális épülettől távol van, a lelkész csak a gazdasági udvaron keresztül közelíthette meg. Nem célszerű. (akkor még itt gazdálkodott a lelkész.)

A Tata és Győr közötti területen csak a fent leírt módon kiépített Ács jelenthetett kisebb csapatok ellen rövidebb védhetőséget. Más objektumokról ezen a kisalföldi területen nem tudunk, mint arról sem, hogy nagyobb háborúk lettek volna a tárgyalt történelmi időszakban. Futó csapásokat még kiállhatott, illetve a templom közvetlen közelében fekvő falu népét pusztító török, vagy császári csapatok közeledtével befogadta az erődített templom. Ezért állhatott talpra a falu még a török kiűzése előtt. Ezért szerveződhetett meg – egy nagyobb környezetet figyelembe véve – először itt református gyülekezet 1620-ban, mely előbb helyrehozta a középkori templomot, majd felépítette a fent leírt módon a ma is álló templomot. A most leírtak mellett figyelembe kell venni, hogy miért éppen a 17. század első évtizedének végén települ meg újra a falu. Miért éppen reformátusokkal? Ehhez meg kell vizsgálnunk, hogy a Rév-Komáromból való település idejében milyen volt a helyzet magában a városban.

1609-ben Érsekújvárbán a protestáns katonák templomát le akarták foglalni, de a kiküldött bizottság semmire sem ment az őrséggel, s ürülniük kellett, hogy meg nem ölték őket. Ugyanazon évben „a pápistákat be sem bocsátják Komáromba, és Újvárbá.” (Szenczi Molnár Albert leírása.)

1608-tól 1615-ig Dobronoky Miklós a felsődunamelléki református püspök, 1611-től Pölöskey Istvánnal, ennek halála után pedig Tolnay Istvánnal egyetemben a komáromi lelkész. 1615-től 1624-ig Péceli Károly Imre következett a lelkészi szolgálatban.

Ezekben az években Komáromban nem volt plébános. 1621-ben pedig Bethlen Gábor felégette a várost. Magát a várat elfoglalni nem tudta. Ekkor azt egész megye Bethlen-párti volt. Tehát az ácsi betelepülők egy akkor protestáns városból jöttek. Tetézte nehéz sorsukat az említett Bethlen-féle támadás. Akik addig nem jöttek, 1621-ben már menekülniük kellett.

A falu lélekszáma – ekkor hosszú ideig mind reformátusok – gyorsan növekszik. Egy 1690-es összeírás szerint Ácson harminc gazdát írnak össze. Egy gazdára 5-6 fő számítható. 1694-ből már 54 gazdáról olvashatunk. A gazdákon kívül zsellérek is laktak a faluban. Számukat nem ismerjük. Ilyen lélekszám mellett rendkívüli megterhelést jelentett a templomépítés. Közben Komáromban a helyzet változik, mert 1680-ban 316 házban 1526 lakost írnak össze. Valamennyien katolikusok.

Az állattenyésztésre Ácson igen jó adottság volt. 1694-ben 190 jármos ökröt találunk, tehenet 1691-ben 320-at. A lóállomány 310 darab volt. Ismeretlen számú, de jelentős volt a juh állomány is. Az egész Gesztesi járásban, ahova Ács is tartozott, 94 211 hold földet szántottak. A megtermett gabonát dunai malmok őrölték meg.

A Győri Káptalan Hiteleshelyi Levéltára (Felvallási jegyzőkönyv 14. k. 388.-dik lap) név szerint megemlíti néhány ácsi jobbágyat ebből a korból.

1691. Bezerédy István, a pápai vár alkapitánya és felesége, Jagacsics Katalin a Komárom megyei Ácson 7 jobbágytelekből álló birtokrészét elzálogosítja

- 1-2.-ik telek Kollár István és Ötvös Lőrinc 100 forintért zálogba a pannonhalmi főapátnál
- 3.-ik telek Apay Péter
- 4.-ik telek Deák Péter
- 5.-ik telek Sándor Péter
- 6.-ik telek Bary György
- 7.-ik telek Kelemen Péter

- amely előzőleg 100 császári tallérért id. Komáromi Istvánnál volt zálogban, most Eszterházy Jánosnak és Ocskay Magdolnának (házastársak) adja 20 évre 550 forintért zálogba.

Az Eszterházyak ekkor jutnak – egyelőre zálogként – birtok részhez Ácson.

Bő fél évszázad múlva kezdődik majd miattuk – s tart hosszú ideig - a református község szenvedése. A Tata-Gesztesi uradalmi birtok Eszterházy családjáról van szó.

**Dr. Alföldi Kálmán**  
**tiszteletbeli presbíter**

## A MI 18. SZÁZADUNK

A 18. sz. – különösen annak második fele – igen sok nehézséget okozott az ácsi reformátusoknak. A század első fele az artikuláris gyülekezetnek viszonylag nyugodt életet biztosított. A község lakossága szinte kivétel nélkül reformátusokból állt. A hat-nyolc katolikus család 1724-ig még csak filiát sem képezett. Ebben az esztendőben (1724) csatolták filiaként Igmándhoz. Addig a katolikus halottakat is a református prédikátor temette el a református temetőben. Katolikus temető az Eszterházy uraság önkényes megosztása után 1765 óta létezik. Az Eszterházyak főleg katolikusoknak adtak jobbagytelket, így a katolikusok száma lassan-lassan gyarapodott. 1751-től ténylegesen is elkezdődött az újonnan alapított ácsi plébánia működése. A Győri Katolikus Püspökség rekatolizációs törekvése, háttérben az Eszterházy család gazdasági és politikai támogatásával egyre inkább segítette a katolikus plébános munkáját. Segítették még ezt a katolikusokat támogató országos döntések és törvények is, amit az ácsi reformátusoknak is be kellett tartaniuk. Lássunk ebből az időből két más-más jellegű eseményt.

**I.** A reformátusoknak a katolikus ünnepeken be kellett tartani a harangozási szokásokat. Ehhez kapcsolódik az alábbi eset: A történetnek több forrása is van, azonban érdemi különbség nincs, így az eseményt összefoglalva közöljük 1752-ből.

Szent István király ünnepe alkalmából a katolikus hívek processziót (vallási ünnepi menet) szoktak tartani Szentmártonba. Amikor a menet a faluhoz közeledett, előre üzentek, hogy a reformátusok „harangjaikat megvonassák”, tisztelegve az ünnepi menetnek. Ácson ezt a szokást 1749-től gyakorolták. Mivel ez a harangozás addig a reformátusoknak szokatlan volt, a prédikátor a templomban ezt minden esetben kihirdette, hogy a határban dolgozóknak ez zavart, félreértést (baj van!) ne okozzon. Ugyanis a reformátusok ezt az ünnepet nem tartották. 1752-ben azonban az igmándi plébános üzenete nem jutott el a prédikátorhoz, és így nem is hirdethetett, Hogyan történt ez? A katolikusok iskola mestere vitte az üzenetet, de a prédikátort nem találta, mert ő a templomban a reggeli könyörgést tartotta. Így csak a szolgálónak adta át az üzenetet. „A szolgáló kérte volna addig való várakozásra, amíg a templombul kijönnek, mivel már akkor a ki jövőre énekeltek, de a Mester nem várakozván el ment.” Közben a faluban a sertések reggeli kihajtása folyt, és a szolgáló a prédikátor sertéseit is kihajtotta, ezért az üzenetet nem tudta mindjárt átadni.

A Mltsg. (méltóságos) Uraság hajdúja Martonyi nevű, ifjú Bíró Istvánnak, az egyházfinak a harangozást sürgette. Ifj. Bíró István kérdezte, hogy könyörgés előtt miért nem adtak hírt, hogy a prédikátor „kihirdethette volna és mondotta volna ki hogy miért harangoznak a szokáson kívül.”

A vita közben a hajdú mondta, hogy „No csak harangozzanak most már jönnek a kereszttel! Melyre a közben odaérkező Prédikátor azt felelte: ugyan hogy jönnének hiszen még Kendteknél sem harangoznak. De ugyan csak észrevéven, hogy jönnek a kereszttel mindjárt

parancsoltatott az egyházfinak hogy harangozzon, aki is a szobába sietséggel bémenvén a Templom kulcsát kihozta, és hirtelen a másik harangra ember nem találkozáván az egyik harangot illendően megvonta.” Ezután a hajdú ismét eljött, hogy a másik haranggal is harangozzanak, mert ha nem, majd harangoz ő. „azon közben bé akart volna menni a Templomba... Szabó István bé nem akarta bocsátani és vissza nyomta.” A hajdú ezért nádpálcával ütötte és verte. Szabó István a maga oltalmazására felvette „a két ajtó között állani szokott fát” de meg nem ütötte.

Eközben Seregély Mihály tiszt tartó és a plébános mintegy harmincad magával a templom kerítéséhez mentek. A harangozó úgy vélte, hogy a templom elfoglalására tesznek kísérletet, megijedt, és a haranggal kongatott, „melyre a nép valamint a kertekben körül a mezőben ki ásóval, ki villával azt vélvén, hogy tűz támadott volna összevgyülekezett ugyan. De megértvén hogy miben legyen a dolog mindjárt ki ki a maga dolgára visszament.”

Jelen volt Varga Pál, Ki Szabó Kisbíró István és Német Péter. Szabó Istvánt az uraság hajdúja megverte. (Nem tudjuk, miért.) A kongatásra a prédikátor kiment a plébánoshoz és a szintén jelenlévő tisztartóhoz „és ő Kegyelmeikkel beszélvén, meg szólította az összegyülekezett népet, hogy menjenek el ki-ki a maga dolgára.”

Más-más okból számos összetűzés volt a két egyház tagjai között. Évtizedekkel később (1776) is visszaemlékeznek a fent leírt esetre, de itt már arról is szó van, hogy egy bognár legény lábát vasvillával átszúrták, és petrencékkel támadták a katolikusokat. Az emlékezet ekkor már búzaszentelői processziót említ.

A reformátusok leginkább a templomot védték, illetve annak elfoglalását akadályozták meg. Ugyanis, ha elfoglalták volna a templomot, rögtön fölszentelik katolikus szertartás szerint és többet semmi esélyük nem lett volna arra, hogy valaha is visszakapják. Ezért minden veszélyeztetett helyzetben sündisznó szerűen körbevették a templomot – főleg az ajtókat – és védték a behatolástól. Kézi szerszámokkal és petrencés rudakkal. Utólag úgy látjuk, hogy ez utóbbi eszköz kedvelt és hasznos volt, mert ütni, szúrni egyformán lehetett vele. Minden védekező esetről bőven volt petrencés rúd.

Az évtizedekig Ácson szolgáló Tóth Pápai Ferenc prédikátor igen idős korában Ácsra hívta fiát, aki szintén lelkész volt, hogy segítségével biztos legyen a templom védelme. A plébániának ekkor még nem volt temploma, hanem a katolikus hívek a kegyúr kastély kertjében lévő kápolnát vehették igénybe.

**II.** Esetenként maga a plébános is veszélybe került a rendkívül feszült vallási ellentét miatt. Ilyen eset volt az alábbi: „... sötét éjszakának idein a Kálvinistaság sokszor mikor beteghez ment vagy tüle haza igyekezett meg kergette sőt egy alkalmatossággal a Tanú házához nagy lélek szakadva be szaladott kitül kérdezte a Fátens (tanú), hogy mi lelte legyen, s arra azt felelte ime haza akartam Mltsg. Grófftul menni s az utamba agyon akartak verni az Kálvinisták de szaladással védekezvén magamat mivel kegyelmednél még gyertyát láttam azért szaladtam be amint

is azon éjjel egy vánkost kérvén magának nem mert haza menni, hanem a Tanunál padon hált.”

Prukker József plébánossal esett meg az alábbi eset. „... egy ízben maga a tanú Czonczo vendégfogadón rosszul lévén az említett Plébános Úrral ki ment s a midőn sötétben hazajöttek volna, tapasztalta, hogy már akkoron a Kálvinisták Plébánus Urat Poznákkal lesték, kiket hogy e Fátens és Plébánus észrevette, tüstént futni kezdettek a Tanú ugyan maga házához beszaladott. De hogy az Plébános Úr után estek jobban az a (tanú) házához be nem szaladhatott, hanem hátulról a hasogatványon beugrani kívánt, de az reverendája fönn akadt a hasogatványon, s

maga pedig befelé esvén lógott semmi módon magán nem segíthetvén a tanú annak utána tusakodott ha hogy az Plébánus Úr haza futhatott-e vagy valahol agyonveretett, által ment a plebániára s akkor szólította meg nagy csendesén e tanut, mondván: Landesz Gazda kérem gyűjön kend segítségemre mert mindjárt oda leszek kit halván e Tanú úgy odament és nagy nehezen az Plébánust felemelvén a hasogatványról el szabadította.”

*A történeteken ma meghökkenhetünk, de hozzátartoztak 18.-dik századi napjainkhoz.*

**Dr. Alföldi Kálmán**

## **AZ ÁCSI FA TEMPLOMTORONY**

Mária Terézia királynő számos nagy és kisebb rendeletet hozott, amivel rendszabályozta a protestáns egyházak mindennapi életét. Mindenben, amit egy gyülekezet építeni, de még ha kijavítani is akart, felsőbb hatóságok engedélyét kellett írásban kérni. Majd helyben megsejmeltek a benyújtott kérelem tárgyát, s azt követően döntöttek. A hivatal nem sietett, többnyire ismételtel kellett kérvényeiket benyújtani. Gyakran egyre magasabb fórumhoz. A templomokat torony nélkül építhették fel. Így fából voltak kénytelenek tornyot emelni. Az ácsi református torony a 18-ik század közepén jelentős faépítmény lehetett, mert két harangot tudtak már ekkor elhelyezni benne. Szorosan a templom falához simulhatott a torony, mert egy katolikus körmeneti esemény kapcsán – amikor a reformátusoknak is harangozniuk kellett – az egyházfinak előbb a templom kulcsát kellett kihozni, hogy a templomon keresztül a torony harangköteleihez bejuthasson.

Bont Ferencz főbíró Tatán 1745-ben kelt körlevele szerint, ha catolikus templom javíttatik, azt a szokott magisztratus által revideáltatni kell. Újnak építéséért Ófelsége előtt engedelemért kellett előre könyörögni, különben lerontatik. Ez volt a helyzet, amikor az ácsi fatorony egyes részei megromlottak és javításra szorultak.

Az ácsi reformátusok kérelmét közöljük:

„Nagy Méltóságú udvari fő kancellárius és Örökös Fő Ispányunk nekünk jó kegyelmes Urunk.

Excellenciához mint Vármegyénknek fejéhez és Fő igazgatójához és excellenciád által Felséges Királyné Asszonyunkhoz minémü bajos ügyünkben folyamodgyunk ezen Ő Felségéhez benyújtandó alázatos Instanciánkbul, s

ahoz tett levelünkbul Excellenciád bővebben informáltatni méltóztassék.

Kegyelmes Urunk ki tettszik azokbul, mind Publicum Exerciumunk régisége, mint hogy Tornyocskánk reparációjában Felséges Asszonyunk az illetén Dolgokban még 1745-ik esztendőben ki adott Kegyelmes parancsolattyához magunkat minden modon alkalmaztattuk s alkalmaztatni kívántuk. Prédikátorjaink Házaik körül lévő subsistenciákat és Gazdaságocskáikat néző Építések és reparációk iránt penig még eddig semmi Királyi Parancsolatot nem tudunk s következő képpen nem is vélyük, hogy annak által hágásával méltán vádoltathassunk. Ahoz képest Excellenciád nagy alázatossággal kérjük tekintse számos voltunkat és hogy a Contributionak terhet ezen Helységben többnyire magunk visellyük hadd maradhassunk Excellenciád Kegyelmes Protectioja által Fölséges Asszonyunk Szárnyai alatt mostani religiónk Szabad Exercitiumában. Mely Kegyességiért Excellenciádnak hosszú életiért Isten előtt esedezni meg nem szününk és Maradunk

Jó Kegyelmes urunknak Excellenciádnak Alázatos igyefogyott Szegény Szolgái

Ácsi Helvetica Confession lévő Lakosok Közönségessen.”

Az idézet – nem könnyű olvasmányú – kéréséhez kísérő levelek is tartoztak, melyek kiegészítették azt.

A fatornyot bizonyosan előbb-utóbb kijavíthatták, mert még évtizedekig hívogatta és búcsúztatta az ácsi reformátusokat, amíg 1802-ben felépülhetett – akkor barokkos toronysüveggel – a mai torony.

**Dr. Alföldi Kálmán**

## **ÉNEKKARUNKRÓL**

10 éve alakult meg gyülekezetünk énekkara. A létszám általában 18-20 fő. Próbákat hetente egy alkalommal tartunk másfél órai időtartamban, de a gyülekezetünk előtti szolgálatra vagy énekkari találkozóra készülve természetesen sokkal többször összejövünk.

A próbákon a kemény munka mellett is baráti hangulatban jó kedvvel vagyunk együtt, ezért igazából észre sem vesszük, hogy percről percre pontosabban énekeljük a kottában leírtakat, és egyre jobban át tudjuk élni a szöveg mondanivalóját.

Hívó közösség tagjai vagyunk, természetes, hogy foglalkozásainkat imával kezdjük. Rövid beéneklés után tanuljuk, gyakoroljuk az újabb énekeinket, illetve ismételjük a régebben tanultakat, majd imádkozás után indulunk haza.

Ha jól odafigyelünk az énekek szövegére, és megpróbáljuk azt megérteni, arra jövünk rá, hogy énekelve dicsőítjük Istenünket. Imádkozunk, fohászkodunk általuk. Reményt és vigaszt adnak, alázatosan kérni tanítanak.

Gyülekezetünkben éneklésünkkel elsősorban nagyobb ünnepeken szoktunk szolgálni. Énekelt imádságunkkal

örömet kívánunk szerezni Testvéreinknek, törekszünk arra, hogy velünk együtt imádkozzanak. Abban reménykedünk, hogy sok szívhez elér énekelt imádságunk, sok lélek velünk együtt átérzi közös imánkat; mert nem csak szóval, hanem zenével is ki lehet fejezni fohászkodásunkat. Szeretnénk vágyat ébreszteni másokban is ahhoz, hogy eljöjjenek énekkarunkba, és velünk együtt örvendezzenek az Úrnak. Minden új énekelni vágyónak nagyon örülünk, és ezúton is sok szeretettel hívjuk és várjuk körünkbe.

Mint a kórus vezetője, ezúton is szeretném megköszönni valamennyi kórustagnak türelmét, odaadó munkáját, akik sokszor egyéni problémáikat félretéve eljönnek, hogy énekeljenek, szolgáljanak. Többen az első összejövetelkor nem ismerték a kottát, soha nem énekeltek kórusban. Ezért nagyon zavarta a másik szólam dallama; de csodálatosan megoldotta végül mindenki a problémát. Büszke vagyok mindannyiukra, mint kórusvezető, mint zeneiskolai tanár. Bízom benne, Isten sokáig együtt tartja, esetleg kibővíti a kis közösségünket.

Minden évben megrendezésre kerül egyházmegyénk valamelyik gyülekezetében a református gyülekezeti énekkarok találkozója. Ebben az évben (ápr. 14.) a Tatai Református Gyülekezet volt házigazdája a kórustalálkozónak. Sok barátság szövődött, szövődik az összejöveteleken. Ugyanis a kórusok, kórustagok már

ismerik egymást, hiszen évenként legalább egyszer találkozunk.

Aki még nem volt részese egy ilyen találkozóknak, az el sem tudja képzelni azt az áhítatot, örömet, felemelő érzést, ami itt elfogja az embert. A kórusok külön-külön, majd közös énekléssel is dicsérik az Urat. Együtt énekelni, közösen dicsérni Istenünket úgy, hogy szívünk is egy ritmusra dobban... nincs csodálatosabb érzés!

Tatán az orgonaszó mellett zenekar is a kísérte – melynek tagjai zeneiskolából kerültek ki – a 200 fős létszámot meghaladó kórust.

Mint mindenki, mi is legkedvesebb énekeinkből választottunk az alkalomra, melyen bemutattuk tudásunkat. Ezek az összejövetelek nem versenyek, hanem találkozások, amelyekről csodálatos emlékek maradnak meg bennünk, de a megjelent résztvevőkben is.

A délelőtt az istentiszteletet követően énekléssel telik el, ezt követően a szeretetvendégség ad lehetőséget a beszélgetésre, énekkarok közötti kottacserére, az új tagokkal való ismerkedésre.

Megismétlem, kórusunk nevében szeretettel várjuk új tagok jelentkezését. Jöjjenek, énekeljenek velünk, ismerjék meg azt az élményt, amiről itt szóltam, mert igazán nem szóból, hanem átélésből lehet találkozni azzal a csodálatos érzéssel, amit a közös éneklés adhat.

**Balogné Nagy Ildikó**

## ASSZONYKONFERENCIA

2007. április 28-án a - címben jelzett témában - a Mocsai Református Gyülekezet meghívott vendégei voltunk.

A jó Isten segítségével szerencsésen megérkeztünk. A templom ajtaja előtt a vendéglátó gyülekezet férfi presbiterei egy meleg kézfogással fogadták az asszonytestvéreket.

Az asszonykonferenciánk fő témája: „A család szerepe napjainkban” volt.

Nt. Máté László esperes úr kezdte reggeli áhítattal a konferenciát. A Jelenések könyve első részéből tartotta az igehirdetést. Ezt követően dr. Márkus Mihályné, a Nőszövetség elnöke tartott nagyon értékes beszámolót „A család jó” címmel. Példáját saját családjából vette, a könnyebb megértés kedvéért rajzzal is illusztrálta.

Utána Nagy Krisztina „Mielőtt anya lettem” című filmjének vetítése következett.

Ezután „Jó család” címmel a család funkciójáról számolt be a mocsai lelkipásztor, Nt. Soós Szilárd.

A következő előadást Kúti József szomódi lelkész tartotta Szarka Miklós református lelkipásztor könyvéből.

Befejezésül Kovács Annamária egy szép verssel köszöntötte a jelen lévő édesanyákat.

A befejezést követően a templomból távozókat az ajtónál a helyi presbiter testvérek ajándékozták meg a konferencia

alkalmából összeállított és kiadásra került **Receptcsokor** c. süteményes recepteket tartalmazó könyvvel.

Az asszonykonferencia szeretetvendégséggel fejeződött be. Lelkileg feltöltődve érkeztünk otthonunkba.

**Sebestyén Miklósné**

### Anyakönyvi adatok:

### Akiket megkereszteltünk:

Bokréta Sára  
Horváth Hanga  
Szűcs Bence  
Kovács Roland  
Dutkon Csenge  
Szűcs Nóra

### Akiktől elbúcsúztunk:

|                 |    |
|-----------------|----|
| Szalai János    | 58 |
| Mészáros Kálmán | 51 |
| Szalai Károlyné |    |
| Csere Julianna  | 77 |
| Kovács István   | 78 |

*Az adatok a 2007. ápr. 1.-május 13. közötti állapotot tükrözik.*